

Projekt Tryg Skolegang

Skolelevenskaber i projekt Tryg Skolegang

Indhold

- 3 **Indledning**
- 4 **Sådan bliver du frivillig skoleven eller skolevenskabsfamilie**
- 5 **Din rolle som frivillig**
- 6 **Inspiration: Hvad kan du hjælpe med og hvordan**
- 8 **Pas på dig selv**
- 9 **Skolevenskab – en del af projekt Tryk Skolegang**
- 10 **Henvisninger og mere viden**

Indledning

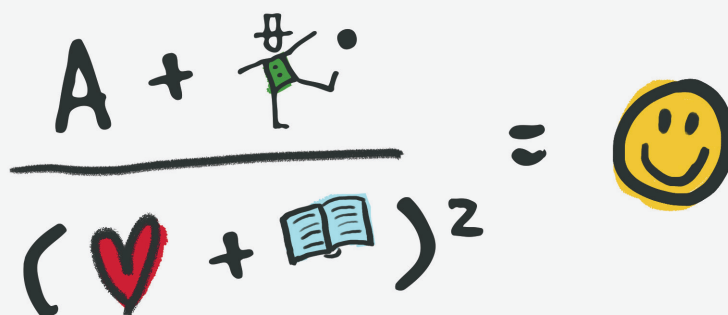
Den danske skolekultur og undervisningsform kan være meget anderledes, end hvad forældre og børn med flugt- eller minoritetsbaggrund kender fra deres hjemland. Det kan gøre det svært for børnene at falde til i skolen, ligesom det kan gøre det vanskeligt for deres forældre at vide, hvordan de bedst støtter deres børns skolegang i Danmark.

Som frivillig i et skolevenskab stiller du din viden om og erfaring med den danske folkeskole til rådighed og hjælper dermed forældrene i en familie med flugt- eller minoritetsbaggrund til bedre at kunne støtte deres børns skolegang.

Det kræver ikke en særlig fagviden på skoleområdet at være frivillig. Det er nok, at du kender folkeskolen fx fra dine egne børns skolegang. Det kan også være, du har en særlig inte-

resse for området som fx seminariestuderende eller lærer. Det vigtigste er, at du har lyst til at hjælpe en familie ved at dele den viden og erfaring, du har, og at du derudover har lyst at indgå i en social relation med familien.

Som frivillig skolevenskabsfamilie eller -ven kan du hjælpe forældrene til at få større forståelse for den danske skolekultur, og de tilbud den har til forældre og børn. Du kan hjælpe børnene med at falde godt til i en skole, der kan se meget anderledes ud, end de er vant til.

Sådan bliver du frivillig skoleven eller skolevenskabsfamilie

Match og første møde

På baggrund af en samtale med en medarbejder fra DRC Dansk Flygtningehjælp vil du blive matchet med en familie med flugt- eller minoritetsbaggrund. Det er ikke overalt i landet, at DRC Dansk Flygtningehjælp har skolevenskaber, så et match sker under forudsætning af, at vi har skolevenskaber i dit lokalområde.

Når du er matchet, vil DRC Dansk Flygtningehjælp sørge for et møde mellem dig og familien. Mødet bliver sat i stand af en medarbejder fra DRC Dansk Flygtningehjælp, der også deltager i mødet og sørger for trygge rammer for den første samtale.

Hvor meget tid skal du bruge?

Det forventes, at man har lyst til at indgå i venskabet i minimum et halvt år og gerne længere. På den måde kan du være med på sidelinjen, når nye situationer opstår, vejlede og bakke op ved forskellige skolebegivenheder såsom skole-hjemsamtaler, forældrearrangementer og overvejelser om uddannelsesvalg, hvis børnene er i overbygningen.

I starten vil det være en fordel, hvis du og familien har tid til at ses et par gange om måneden for at få opbygget en relation og lære hinanden at kende. Sæt derefter en kadence sammen med familien, som passer både dem og dig, og som også kan afstemmes efter begivenheder i skolen. Mange flygtninge- og minoritetsforældre vil have en travl hverdag med sprogskole og evt. praktik eller arbejde, så det er vigtigt at afpasse med dem.

Hvem er familierne?

Som skoleven kan du blive matchet med en familie med flugt- eller migrant baggrund. Fælles for disse familier er, at den danske skolekultur, pædagogik og undervisningsform er ny og anderledes for dem. Familien kan være helt ny i Danmark eller have boet her i flere år. Selv hvis familien har boet i Danmark i flere år, kan den stadig føle sig på fremmed grund i forhold til dansk skolekultur, sproget og andre dele af det danske samfund.

Børn i relationen

Hvis du har børn, er de meget velkomne til at indgå i skolevenskabet. Det kan være berigende for børn i begge familier at lære hinanden at kende.

Tips til en god start

- Afstem forventninger med hinanden, når I mødes de første gange: Hvor lang tid har I, hvor tit vil I mødes, hvordan kommunikerer I, og hvad forventer I hver især, der kommer ud af det?
- Tag initiativ til at mødes i stedet for at vente på, at forældrene gør det. Husk, at du er på hjemmebane og nok har mere overskud.
- Sørg for, at der ikke går for lang tid mellem, at I mødes i starten. Aftal hvornår I ses næste gang, inden I siger farvel.
- Vær åben, lyt, spørg ind og find ud af, hvad du kan gøre for at hjælpe.
- Vær nysgerrig, hvis der er noget, du ikke forstår.
- Udvis stor tålmodighed.

Din rolle som frivillig

Opbyg en tryk og tillidsfuld relation

Det kræver en tryk og tillidsfuld relation at tage imod vejledning. Brug derfor god tid på at opbygge en relation med familien, så de kan føle sig trygge. Lær familien at kende og lad dem lære dig at kende. Fortæl fx om din familie, dine fritidsinteresser og eventuelle arbejde. Vis gerne billeder og inviter også gerne familien hjem til dig. Vær nysgerrig på dem og deres hverdag. Lær børnene at kende, spil evt. nogle spil med dem. Sørg kort sagt for trykke rammer.

Sæt en tydelig ramme for din hjælp

Samtidig med at det er vigtigt at få opbygget en god og tryk relation, er det også vigtigt at få sat en tydelig ramme for, hvad det er, du kan hjælpe med, og hvad der ligger uden for jeres relation.

Gør dig overvejelser om, hvorvidt du har tid og lyst til også at hjælpe med andre spørgsmål, som kan trænge sig på, når man er ny i Danmark. Det er helt i orden at lave en klart afgrænset ramme, hvor du kun hjælper med spørgsmål til skolegang. Vær tydelig fra starten med, hvorvidt du kan og vil hjælpe med andre spørgsmål eller alene ønsker at vejlede angående skolen.

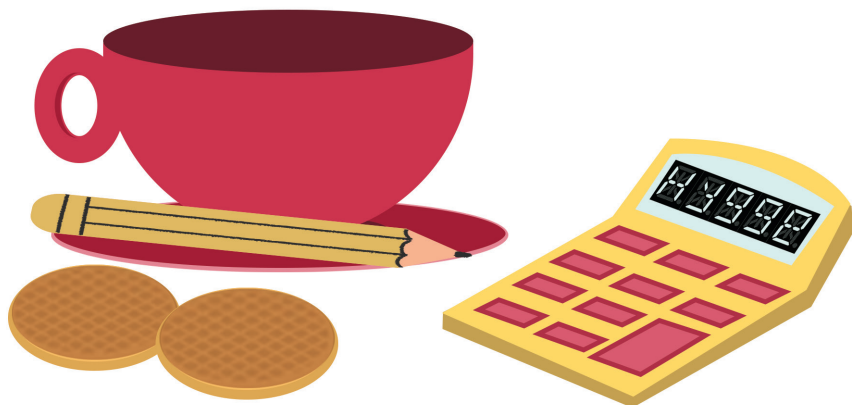
Du kan med fordel henvise familien til andre steder, hvor de kan få hjælp. Der er en lang række aktører og foreninger, som tilbyder forskellige indsatser inden for integration og juridisk vejledning. Måske er der en lokal forening eller aktivitet, du kan henvise familien til. Giv aldrig juridisk vejledning, men henvis i stedet til nogen, der ved noget om dette (jf. liste bagerst i hæftet).

En anderledes skolekultur

I flere kulturer er forældres rolle i børnenes skolegang mere tilbagetrukket end i Danmark. Ansvaret ligger hos lærerne og skolen, og forældrene kan opfatte det som respektløst at blande sig i skolens forhold. I den danske folkeskole er der modsat en forventning om dialog med forældrene. Tilgangen er, at det er forældrene, der bedst kender deres barn, og at deres input derfor er vigtige. For at sikre det gode samarbejde mellem hjem og skole har folkeskolen forældremøder, skole-hjem samtaler, sociale forældre- og klassearrangementer på skolen.

Man kan altid som forældre række ud til skole og lærere, hvis man oplever et behov i forhold til ens barns trivsel og læring.

Som frivillig kan du hjælpe forældrene til at få større forståelse for den danske skolekultur, og de tilbud den har til forældre og børn.

Inspiration:

Hvad kan du hjælpe med og hvordan?

Lyt til familiens behov og vær anerkendende

Det vigtigste i rollen som frivillig er at få skabt en tryk og tillidsfuld relation, hvor forældrene oplever, at de kan stille spørgsmål uden at føle sig forkerte. Vær åben og nysgerrig. Det er en god ide at lade din vejledning bestemme af, hvad der fylder hos forældrene og børnene. Lad dem tale og sætte ord på, hvad de synes er svært og anderledes i den danske folkeskole. Vær gerne nysgerrig på, hvordan de selv har oplevet skolegangen i deres hjemland, hvad de savner fra skolen i deres hjemland, og hvad de evt. synes fungerer godt i den danske folkeskole.

Det kan være en lettelse for familierne at få sat ord på deres oplevelser og bekymringer og at blive lyttet til. Det er vigtigt at kunne sætte sig i deres sted og udtrykke forståelse for deres måde at se og opleve situationer på.

Forældrenes vigtige rolle i samarbejdet med skolen

Det kan være en god ide at beskrive de forskellige møder, familierne bliver indkaldt til på skolen, og hvad disse møder og samtaler bidrager til, og hvorfor det er vigtigt at deltage i arrangementer i og uden for skolen med klassen og de andre forældre.

Fortæl fx at forældrenes mening og kendskab til deres barn er vigtig i dialogen med skolen, og hvordan de altid ved behov kan række ud til skolen med spørgsmål og eventuelle bekymringer om deres børns læring og trivsel i skolen.

Forbered gerne forældrene, inden et møde eller en skole-hjem-

samtale, på, hvad der skal ske, og hvad formålet er med mødet/samtalen. Du kan finde inspiration til at klæde forældrene på til møder og samtaler på <https://gotutor.dk/blog/alt-du-skal-vide-om-foraeldremoder-som-foraeldre> og <https://gotutor.dk/blog/alt-du-skal-vide-om-skole-hjem-samtale-som-foraeldre>. Nogle forældre kan være usikre på at deltage i skole-hjem-samtaler, fx hvis de ikke taler så godt dansk. Du kan tilbyde dem at tage med til en samtale. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at din rolle skal være tilbagetrukket. Du er med som ekstra øjne og ører for familien og med til at give dem tryk i situationen. Hold dig ude af samtalen medmindre, det er for at sikre, at alt er forstået.

Hvis du deltager i en skole-hjemssamtale efter forældrenes ønske, anbefaler vi, at du eller forældrene aftaler det med skolen inden. På den måde er skolen forberedt på din tilstedeværelse.

Aula

Undersøg om forældrene kender Aula og hjælp dem med at lære systemet at kende, så de kan bruge det i hverdagen. Aula kan bl.a. tilgås via en app, som du kan hjælpe forældrene med at downloade på deres mobil.

Fødselsdage og uformelt samvær

Du kan hjælpe familierne til at få større indsigt i de sociale normer, skrevne og uskrevne, som findes i samværet mellem børnene i og omkring skolen samt i samværet imellem børn,

Hvis I oplever sprogbarrierer

- Hav tålmodighed. Det danske sprog er svært.
- Tal langsomt og enkelt. Svære ord duer ikke, selv om de udtales langsomt
- Brug redskaber. Det kan være piktogrammer, google translate, SayHi, billedbøger (Kitabs bøger om 1001 ord kan lånes på biblioteket)
- Vær aktive. Det er nemmere at kommunikere, når man fx går en tur

forældre og lærere. Hvad er legeaftaler, og hvordan laver man dem? Hvad foregår der til en typisk børnefødselsdag osv.

Hjælp forældrene til at hjælpe børnene fagligt

Det kan være en stor hjælp for forældrene at få inspiration til, hvordan de kan hjælpe børnene fagligt, selv om de ikke nødvendigvis snakker så meget dansk og dermed kan have svært ved at hjælpe med lektierne. Det kan fx være ved at vejlede forældrene til sammen med børnene at se på og snakke om børnenes skolebøger og andet skolemateriale på deres eget modersmål. Her skal forældrene lade børnene fortælle ud fra, hvad børnene synes er spændende. Det at tale sammen forældre og børn omkring aftensmaden udvikler også børnene fagligt. Det behøver ikke være om skole, samtalen alene er vigtig. Forældrenes interesse for børnene, og det at lade dem tale, udvikler børnene. Det kan også være at se tv sammen og tale om det, man ser. Det er ikke en ulempe at børn og forældre taler på deres modersprog frem for på dansk.

En anderledes undervisningsform og pædagogik

Pædagogik og undervisningsform i den danske folkeskole kan være meget anderledes end det, familierne er vant til. I Danmark er der fokus på at udvikle børnenes selvstændighed, der er stor inddragelse af eleverne i undervisningen, og der er fokus på at give børnene kompetencer til at samarbejde i grupper. Der lægges vægt på børnenes alsidige udvikling, som bl.a. vedrører sociale kompetencer, empati og demokratisk dannelse. Det er en tilgang til undervisning, som ikke alle er vant til. Nogle er vant til et skolesystem, hvor elevens rolle i langt større grad er passivt modtagende og lyttende. Hvor der er meget udenadslære fremfor udvikling af løsningsorienterede kompetencer og selvstændighed. Det kan være forvirrende for så vel forældre og børn, hvis undervisningsformen i Danmark er meget anderledes end, hvad de er vant til. Hjælp familierne til en større forståelse for den måde, der undervises på i den danske folkeskole, og den pædagogik, der anvendes i folkeskolen, og hvad bevæggrunde, der ligger bag.

**Husk at lade familiernes spørgsmål og overvejelser
være omdrejningspunkt for jeres samtaler**

Pas på dig selv

Mange flygtninge kommer med store tab i bagagen. Det kan også gælde for den familie, du danner skolevenskab med. Sorg, stress, traumer samt økonomiske og praktiske udfordringer kan fylde for familien. Det kan også gælde selv om familien har boet i Danmark i flere år.

At møde mennesker i en svær situation kan være hårdt – også selvom man har overskud. Som frivillig vil man gerne hjælpe, men man skal passe på sig selv og ikke tage alle byrder på sine skuldre. Vær derfor hurtig til at sige tydeligt fra, hvis du oplever et pres eller ønske, som du hverken kan eller skal opfylde inden for din frivillige opgave som skoleven.

Det kan ske, at familien, når I har opbygget et bånd, vælger at betro sig til dig om nogle af de svære oplevelser, de har været i gennem. Hvis du bliver meget påvirket af beretningerne og gerne vil undgå disse samtaler, har du mulighed for venligt at henvise til DRC Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivninger, som kan rådgive om psykosociale forhold. Du kan finde adresserne på rådgivningerne på <https://frivillig.drc.ngo/aktiviteter/oversigt-over-aktiviteter/frivilligradgivningen/>

Hvis relationen ikke fungerer

Hvis du oplever, at det ikke fungerer mellem dig og familien, når I først er i gang, skal du kontakte den medarbejder, som introducerede jer. Der kan være forskellige gode grunde til, at det ikke fungerer. Fx forskellige forventninger eller at kemien ikke passer mellem jer.

Få støtte og sparring

Som frivillig kan du altid få støtte af DRC Dansk Flygtningehjælp, og vi opfordrer til at du søger sparring med DRC Dansk Flygtningehjælps medarbejdere. Du kan deltage på vores kurser for frivillige, hvor du kan få konkret viden inden for forskellige temaer på flygtningeområdet. Indsatsen skoleven-skaber udbyder også løbende online erfaringsudvekslings-møder, hvor du kan udveksle erfaringer og spørgsmål med andre frivillige, der er skolevenskabsfamilier eller -venner. Mødet faciliteres af en medarbejder fra DRC Dansk Flygtningehjælp, som også står til rådighed med sparring under mødet.

Afslutning på forløbet

Når I er færdige med relationen, som varer 6 måneder som udgangspunkt. Er det vigtigt at afslutte ordentligt med familie. Det kan være en god ide at tage en status på forløbet, hvad I har talt om, og spørge familien, hvad de har fået ud af forløbet. Fortæl også hvad I selv har fået ud af det, har I lært noget om familien, om skolesystemet i familiens hjemland eller noget andet. Hvis I har fået en god relation undervejs, er I jo velkomne til at fortsætte med at se hinanden.

Regler/formalia

Juridisk vejledning: Hold dig fra det og henvis til nogle, der ved noget om det (se liste bagerst i hæftet)

Frivilligaftale og børneattest: Din kontaktperson i DRC Dansk Flygtningehjælp vil bede dig om at underskrive en frivilligaftale, der beskriver din rolle og forpligtelser som frivillig. Du skal ligeledes give samtykke til, at der kan indhentes en børneattest.

Forsikring: Når du underskriver frivilligaftalen, er du forsikret under dit frivillige arbejde.

Retningslinjer for børnebeskyttelse: DRC Dansk Flygtningehjælp har udarbejdet retningslinjer for børnebeskyttelse for at alle børn, forældre og frivillige, som er med i vores frivillige aktiviteter, kan føle sig sikre og trygge. Du skal sætte dig ind i retningslinjerne. Du finder dem på vores hjemmeside.

Underretningspligt: Som frivillig er du omfattet af den generelle underretningspligt på linje med andre borgere i Danmark. Det betyder, at du har pligt til at underrette myndighederne, hvis du oplever, at et barns trivsel eller sikkerhed er truet. Tal med din kontaktperson i DRC Dansk Flygtningehjælp, hvis du er i tvivl.

Tavshedspligt: Du har tavshedspligt om de personlige forhold, du får indsigt i som frivillig

Penge: du må hverken modtage eller give penge i relationen

Skolevenskab

– en del af projekt Tryk Skolegang

Aktiviteten skolevenskabsfamilier indgår i et større projekt i DRC Dansk Flygtningehjælp, som hedder Tryk Skolegang for flygtningebørn. Projektet består af tre tilbud for familierne, hvoraf Skolevenskaber er det ene. De to andre er en læringscafé for børnene og forældre aftner for forældrene. De tre aktiviteter sigter tilsammen mod at hjælpe børnene med at falde godt til i den danske skole.

Læringscaféen for børnene tilbydes typisk på børnenes skole af frivillige tilknyttet DRC Dansk Flygtningehjælp. Den er åben en gang om ugen i 1½-2 timer. I caféen kan børnene få hjælp med lektier, træne deres danske sprog og øve andre fagdiscipliner efter eget valg. I caféen er der fokus på trivsel, nærvær og fællesskab. Udover lektier er der derfor også sjove lege og fællesskabende aktiviteter. Du kan læse mere om læringscaféerne på: www.frivillig.drc.ngo/laeringscafeer

Forældre aftnerne er et tilbud til forældrene, hvor de får øget viden om dansk skolekultur og undervisningssystem og værktøjer til at støtte deres børns skolegang. Der afholdes to forældre aftner med en peer-to-peer frivillig og en fagperson fra DRC Dansk Flygtningehjælp. Som skolevenskabsfamilie/-ven kan man hjælpe forældrene med at anvende den nye viden og de værktøjer, de får på forældre aftnerne.

Projekt Tryk Skolegang for flygtningebørn er finansieret af Egmont Fonden og løber til udgangen af 2025.

Henvisninger og mere viden

Der findes en lang række organisationer og aktører, der arbejder med integration og tilbyder hjælp og bistand til flygtninge.

Om flygtninge og integration:

DRC Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivning
<https://frivillig.drc.ngo/aktiviteter/oversigt-over-aktiviteter/frivilligradgivningen/>

DRC Dansk Flygtningehjælp
<https://drc.ngo/>

Center for udsatte flygtninge
<https://integration.drc.ngo/vores-arbejde/center-for-udsatte-flygtninge/>

Dignity – Dansk Institut mod Tortur
<https://dignity.dk/>

DRC Dansk Flygtningehjælps Asylrådgivning
<https://asyl.drc.ngo/>

Frivilligcentre: Find dit lokale frivilligcenter:
<https://frise.dk/frivilligcentre>

Udlændningestyrelsen
<https://nyidanmark.dk/>

Vidensportal om traumer
<https://www.traume.dk/>

Om skolen:

www.frivillig.drc.ngo/skolevenskaber
www.frivillig.drc.ngo/materiale/skolevenskaber
www.frivillig.drc.ngo/laeringscafeer

Vejledning om forældremøder
Gotutor.dk: <https://gotutor.dk/blog/alt-du-skal-vide-om-foraeldremoder-som-foraeldre>

Vejledning om skole-hjem-samtaler
Gotutor.dk: <https://gotutor.dk/blog/alt-du-skal-vide-om-skole-hjem-samtale-som-foraeldre>

Små film om skolen og hverdagen generelt i DK (både på dansk og en række andre sprog)
Velkommentildanmark.dk <https://velkommentildanmark.dk/>

Generelle råd om skolegang og læring
Gotutor.dk: <https://gotutor.dk/blog>

Tricks og råd til lektielæsning
Vores eget inspirationshæfte (på egen hjemmeside)
DRC Dansk Flygtningehjælp:
<https://frivillig.drc.ngo/for-dig-der-er-frivillig/inspirations-og-materialer-til-aktiviteter/materialer-til-lektiehjaelp/>

Undervisningsministeriet (2014): Publikation, Gråzone-sprog – klar tale i lektiecafeen
<https://www.uvm.dk/publikationer/vejledning/2014-graazonesprog---klar-tale-i-lektiecafeen>

Skolevennskaber i projekt Tryk Skolegang

Udgivet af: DRC Dansk Flygtningehjælp

Ansvarshavende redaktør: Helle Hørup, DRC Integration

DRC Dansk Flygtningehjælp
Borgergade 10, 3. sal
1300 København K
Telefon: 33 73 50 00

Udgivelsen er gratis og kan hentes på frivillig.drc.ngo

© 2024 Alle rettigheder forbeholdes. Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller anden gengivelse af dette hæfte eller dele heraf er tilladt med gengivelse af kilde

Layout og illustration: torsdag.graphics
Marts 2024

DRC Dansk Flygtningehjælp blev grundlagt i 1956. Vi er en af de få NGO'er, som har speciale i at hjælpe fordrevne og mennesker på flugt. Vi er samtidig Danmarks største og en af verdens førende NGO'er.

Vi er til stede i 40 lande verden over. Her arbejder vi hver eneste dag for at beskytte flygtninge og fordrevne. DRC Dansk Flygtningehjælp støtter flygtninge og internt fordrevne hele vejen. Både under krisen, i eksil, under bosættelse, med integration i et nyt land og fortsat efter hjemkomst.

Vi yder akut nødhjælp og beskyttelse, der redder liv. Vi støtter flygtninge og internt fordrevne, så de kan klare sig selv og blive inkluderet i de lokale samfund. Her arbejder vi tæt sammen med både civile, foreninger, myndigheder og andre NGO'er. Målet er at fremme og sikre rettigheder og fredelig sameksistens.

Som frivillig i DRC Dansk Flygtningehjælp underskriver du en frivilligaftale (frivillig.drc.ngo/frivilligaftalen) og bliver en del af et landsdækkende netværk, der støtter flygtninge og personer med etnisk minoritetsbaggrund i Danmark med at få en god start i lokalområdet. Det gør underværker at få hjælp til at tale bedre dansk, skabe et socialt netværk og med at finde job og uddannelse.

Du kan altid kontakte din regions- eller projektkonsulent, hvis du oplever situationer eller udfordringer, som du er i tvivl om, hvordan du skal håndtere. Find adresse på frivillig.drc.ngo, hvor du også kan læse mere om den frivillige integrationsindsats og de mange tilbud og materialer, vi har lagt ud som inspiration.

Som frivillig har du mulighed for at deltage i kurser, som bliver udbudt på vores hjemmeside, og du vil hver 14. dag modtage en nyhedsmail.

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Integration